

7. Měnové podmínky

Nejdůležitější změnou v oblasti měnové politiky ve 2. čtvrtletí bylo ukončení kurzového závazku.

Nejdůležitější událostí ve vztahu k měnové politice ve 2. čtvrtletí 2017 bylo ukončení režimu kurzových intervencí ČNB, ke kterému došlo 6. dubna. Po období tlaku na prolomení závazku (hodnota kurzu se držela na 27,02¹ korun za euro každý den od 1. 1. 2017) koruna mírně oslabila v prvních dubnových dnech. Po ukončení závazku okamžitě posílila a kurz vůči euro do 10. dubna klesl na 26,53. Tuto hodnotu si však koruna neudržela a v druhé půli dubna se držela na průměrné hodnotě 26,86 korun za euro. Následně začala stabilně posilovat. S výjimkou krátkého oslabení 18. května kurz posiloval během celého května a první poloviny června. Minima za 2. čtvrtletí dosáhl 13. června (26,15). Do konce čtvrtletí již jen osciloval v úzkém pásmu mezi 26,20 a 26,30.

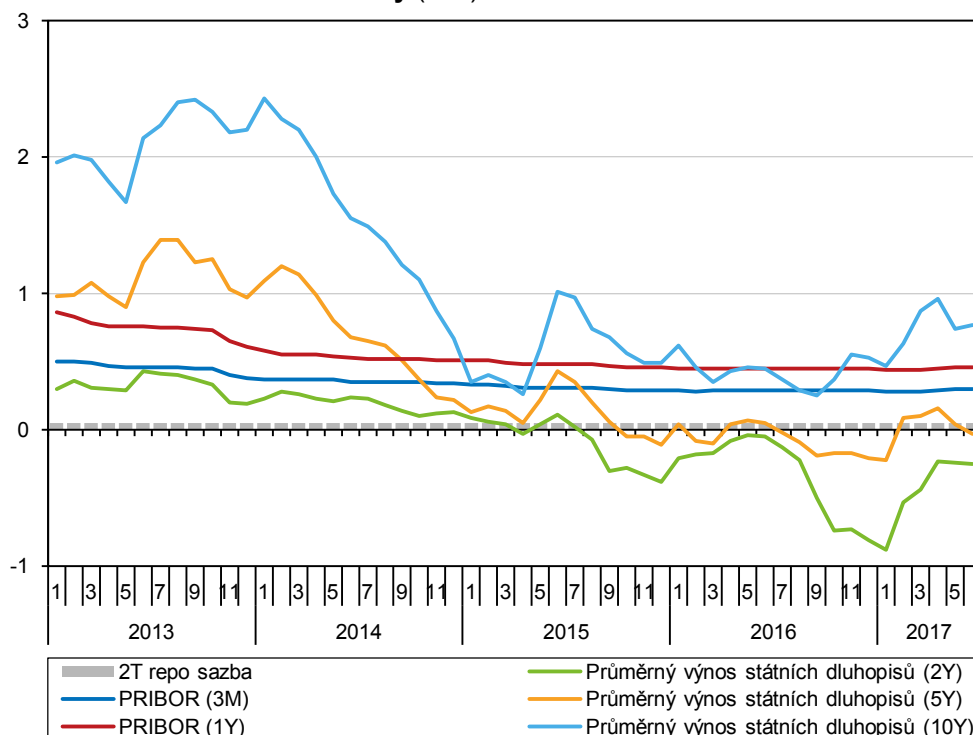
Ukončení kurzového závazku znamenalo i zastavení nákupů cizích měn.

Kurzový závazek vyžadující nákup deviz trval ještě do 5. dubna. Za tu dobu ČNB nakoupila devizy v hodnotě 0,7 mld. eur. To je jen malý zlomek v porovnání s předchozím měsícem, kdy nákupy cizí měny dosáhly 19,3 mld. eur. Měnověpolitické sazby, které jsou hlavním nástrojem vykonávání měnové politiky se ve 2. čtvrtletí neměnily a zůstaly na tzv. technické nule.

Mezibankovní sazby již dále neklesaly.

Navzdory neměnným měnověpolitickým sazbám (českým i evropským) došlo ke změně trendu u mezibankovních úrokových sazeb, které začaly po více než čtyřletém období poklesu mírně růst. Tříměsíční sazba PRIBOR se v dubnu zvýšila o 0,01 p.b. na 0,29 % a následně v květnu na hodnotu 0,30 %, kde setrvala. Roční PRIBOR se zvýšil z březnových 0,44 % na 0,45 % a pak na 0,46 %. Výnosy státních dluhopisů, které mírně rostly během 1. čtvrtletí, se ještě v dubnu mírně zvýšily, dále však klesaly (střednědobé a krátkodobé dluhopisy) nebo zůstaly téměř neměnné (krátkodobé dluhopisy). Výnos dvouletých dluhopisů zůstává nadále záporný, u střednědobých se úroková sazba v červnu opět dostala těsně pod nulu.

Graf č. 18 Tržní úrokové sazby (v %)

Zdroj: ČNB

Růst množství peněz v ekonomice zrychlil.

Meziroční růst množství peněz v ekonomice během první poloviny zrychlil a překročil 10,0 %. Ve 2. čtvrtletí vzrostla peněžní zásoba meziročně o 12,5 %. Hlavním faktorem růstu byly jednodenní vklady, které vzrostly o 14,7 %. Prudce

¹ Údaje ČNB. Není-li uvedeno jinak, jsou veškeré údaje v této kapitole převzaty z databáze ARAD České národní banky.

vzrostl objem repo operací a podílových listů, které však tvoří jen malý zlomek celkového objemu peněz. Naopak mírně oslabil pokles objemu vkladů se splatností, kterých výrazně ubývalo v roce 2016.

Úrokové sazby na vkladech zůstávají velmi nízké.

Situace se prakticky neměnila u úvěrových sazeb na vkladech. Běžné účty domácností měly téměř nulové úročení – průměrná sazba v květnu a červnu činila 0,04 %. Krátkodobý výkyv u vkladů s dohodnutou splatností v únoru až dubnu, kdy úročení rostlo, se vrátil k dlouhodobému trendu – průměrné sazby od dubna do června klesly o 0,34 p.b. a skončily na 0,64 %. Na rozdíl od předchozích dvou let však nízké úročení nebylo doprovázeno téměř nulovým cenovým růstem. Vklady tak ztrácí na reálné hodnotě. Ani podnikatelé neměli mnoho možností, jak zachovat hodnotu svých peněz. Sazby na všech typech účtů se téměř sjednotily a pohybovaly se mezi 0,03 % a 0,05 %.

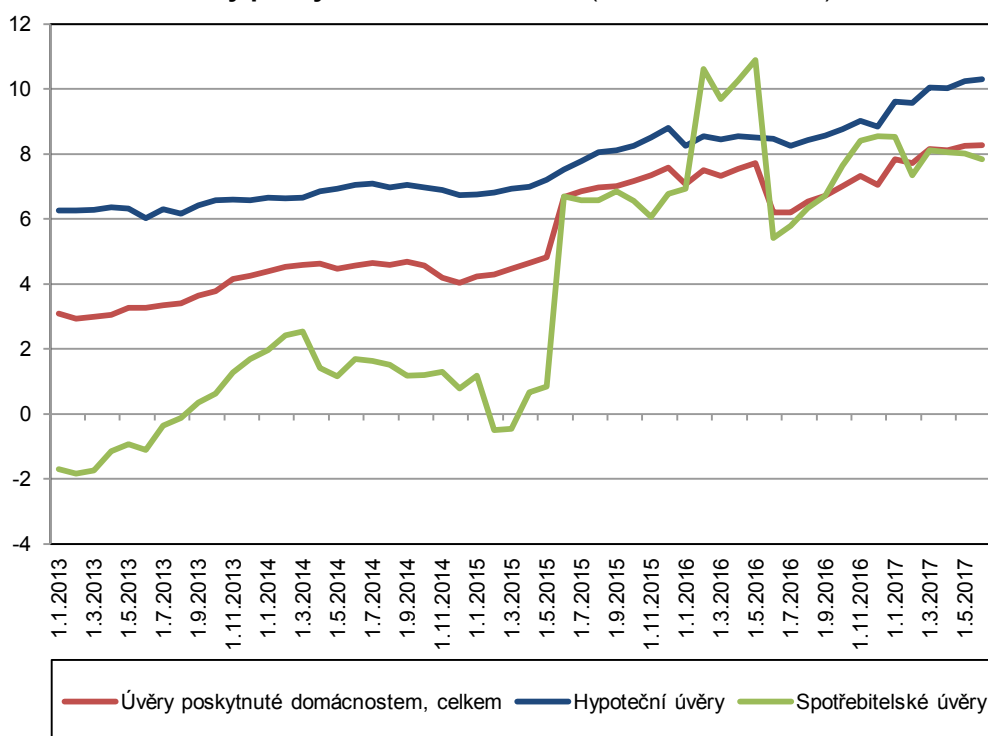
Trvajících nízkých sazeb na úvěrech využívaly domácnosti i firmy...

Sazby na úvěrech domácnostem se v závislosti na typu a době fixace vyvíjely různě, v průměru se však na přelomu let 2016 a 2017 zastavil několik let trvajících pokles a sazby spíše stagnovaly. Mírný pokles pokračoval u úroků na spotřebních úvěrech, které v minulém čtvrtletí poprvé klesly průměrně pod 10,0 %. V červnu 2017 jejich průměrné úročení dosahovalo 9,32 %. U ostře sledovaných úvěrů na bydlení sazby začaly mírně růst již v prosinci minulého roku. Velmi mírné zvyšování pokračovalo i letos. Sazby na úvěrech s fixací mezi 1 a 5 lety vzrostly z 2,18 % v březnu na 2,22 % v červnu 2017. U fixace mezi 5 a 10 lety se za stejné období zvýšily z 2,11 % na 2,18 %. Úrokové sazby na úvěrech nefinančním podnikům už také neklesaly, ale kolísaly mírně nad úrovní konce roku 2016.

...zvýšil se objem poskytnutých hypotečních úvěrů i půjček nefinančním podnikům.

Objem úvěrů poskytnutých domácnostem během 2. čtvrtletí vzrostl o 32,4 mld. korun. Většinu z tohoto nárůstu tvořily úvěry na bydlení. Objem poskytnutých hypotečních úvěrů se zvýšil o 25,7 mld. a navázal tak na mimořádně silný nárůst z předchozího kvartálu. U nefinančních podniků objem úvěrů a pohledávek během 2. čtvrtletí vzrostl o 17,9 mld. Zastavil se přitom nárůst objemu úvěrů poskytnutých v cizí měně, který se zrychloval v druhé polovině minulého roku a v 1. čtvrtletí 2017. Ještě v dubnu objem těchto úvěrů vzrostl, v květnu i v červnu však klesal.

Graf č. 19 Úvěry poskytnuté domácnostem (meziroční růst, v %)

Zdroj: ČNB

